ПРОЛЕТАРЫ УСІХ КРАЁЎ, ЗЛУЧАЙЦЕСЯ!

ЧЫРВОНАЯ ЗЬМЕНА

ШТОДЗЁННАЯ ГАЗЭТА РАБОЧА-СЯЛЯНСКАЙ МОЛАДЗІ
Орган ЦК і Менскага АК ЛКСМБ
УМОВЫ ПАДПІСКІ:

1 месяц	30 кап.
3 месяцы	90 "
6 месяцаў	1 р. 80 "
1 год	3 р. 30 "

АДРАС РЭДАКЦЫІ:
Менск, вул. Карла Маркса, 33
Тэлефоны: рэдактара—7-25, сакратарыят—12-19.
АДРАС КАНТОРЫ:
Комсамольская 25, тэлеф. № 903.

ГОД ВЫДАНЬНЯ X.

Кошт асобнага №—2 кап.

№ 119 (1086) | НЯДЗЕЛЯ, 25-га мая 1930 г.

Моцна трымайце сьцяг ленінізму

„Комсомольской Правде" ў дзень яе пяцігадовага юбілею шлем шчырае комсамольскае прывітаньне. Няўхільна стоячы на аванпостах клясавай барацьбы, моцна трымаючы ленінскі сьцяг, выхоўваючы ў яго духу масы комсамольцаў і працоўнай моладзі, „Комсамольская Правда" зьяўляецца добрым настаўнікам для яе таварышоў па барацьбе—комсамольскіх газэт Савецкага Саюзу. Мы ўпэўнены, што юбіляр, які заўсёды даскаляла ўладае вострай зброяй бальшавіцкай самакрытыкі і надалей будзе неадхільным памоцнікам партыі ў барацьбе супроць усялякіх ухілаў, скажэньняў яе генэральнай лініі, за пабудову соцыялізму.

Рэдакцыя газэты „Чырвоная Зьмена"

УПАРТАМУ ЗМАГАРУ ЗА ГЕНЭРАЛЬНУЮ ЛІНІЮ ПАРТЫІ, БАЯВОМУ РУПАРУ ЛЕНІНСКАГА КОМСАМОЛУ—„КОМСОМОЛЬСКОЙ ПРАВДЕ"—ПЯЦЬ ГОД

Першы нумар „Комсомольской Правды" вышаў 24 мая 1925 году. Пяць год энэргічна працуе і змагаецца ў агульнай шэрэнзе будаўнікоў соцыялізму цэнтральны орган комсамолу.

За гэтыя пяць год у Савецкай краіне мы дабіліся велізарных посьпехаў, будуючы соцыялістычную грамаду на новых, нябачаных пачатках. Пэрыяд аднаўленьня народнай гаспадаркі, разбуранай і расхістанай у віхравыя годы грамадзянскай вайны—далёказзаду. Годы, у якія нарадзілася і расла „Комсомольская Правда" былі для СССР пачаткам рэконструкцыйнага пэрыяду.

Рэконструкцыйны пэрыяд паставіў перад партыяй і рабочай клясай велізарную колькасьць новых задач. І вырашэньне гэтых задач мачыма толькі пры тэй умове, калі за іх выкананьне возьмуцца самыя шырокія масы працоўных. Роля нашых газэт у гэты пэрыяд асабліва ўзрасла. Газэты павінны былі ня толькі гаварыць масам, што трэба рабіць. Гэтага мала. Апрача абрысоўкі агульных задач соцыялістычнага будаўніцтва, трэба было яшчэ ў адносінах да кожнай асобнай задачы сказаць ясна масам, як менавіта зрабіць. Масы патрэбна было заклікаць на барацьбу і ўжо ня толькі за агульныя мэты, а за конкрэтныя справы. І ня толькі заклікаць масы, але і самім умешвацца ў опэратыўным парадку ў вырашэньне тых ці іншых задач. У гэтыя годы газэта больш, чым калі-небудзь была „не толькі колектыўным пропагандыстым і колектыўным агітатарам, але таксама і колектыўным організатарам.

Рашэньне аб выданьні газэты было ўнесена XIII зьездам партыі і VI зьездам комсамолу.

У спэцыяльным зварoце ЦК комсамолу да ўсіх організацый і да ўсіх комсамольцаў задачы „Комсомольской Правды" былі намечаны наступным чынам:

„ЦК ставіць перад „Комсомольской Правдой" задачу ажыцьцяўленьня штодзённага кіраўніцтва ўсёй работай саюзу: шырокага абмену вопытам, асьвятленьня жыцьця і дзейнасьці масцовых організацый; шырокае азнаямленьне членаў союзу з работай ЦК УсеЛКСМ, КІМ'а і яго сэкцый таксама ўваходзяць у задачу газэты. Адначасова газэта будзе даваць сталую політычную інформацыю, асьвятленьне жыцьця партыі, савецкай, кооперацыйнай, гаспадарчай, гандлёвай і інш. політыкі савецкай улады. Гэтым будзе дасягнута неабходная ўвязка комсамольскіх пытаньняў з агульнымі задачамі партыі і краіны".

Вось якія задачы паставіў ЦК комсамолу перад „Комсомольской Правдой". Ці выканала „Комсомольская Правда" тыя задачы, якія на яе ўсклаліся, ці заняла яна сапраўды „цэнтральнае месца" ва ўсёй сыстэме кіраўніцтва саюзу? Ці добра яна выхоўвае моладзь у бальшавіцкім духу?

Барацьба за генэральную лінію партыі

Маючы перад сабой задачу выхоўваць свайго чытача ў духу няпрымірымага бальшавізму, „Комсомольская Правда" вяла бязьлітасную барацьбу за генэральную лінію партыі.

„Комсомольская Правда" ўсю сваю работу разгортвала на падставе генэральнай лініі партыі. Разам з усёй партыяй і комсамолам яна жорстка змагалася з усімі опозыцыйнымі плынямі, якія атакавалі партыю ў гэтыя годы.

У барацьбе з усімі анты-партыйнымі групоўкамі і ўхіламі „Комсомольская Правда" чотка шагала ў нагу з партыяй і комсамолам.

Праўда, у свой час рэдакцыя „Комсомольской Правды", дапусьціла шэраг політычных памылак, так званыя „левыя" загібы (за што ў 1929 годзе быў зьменен яе стары склад), але ў асноўным, што падкрэсьлівалася ў шматлікіх рашэньнях ЦК партыі і комсамолу, рэдакцыя вяла правільную політычную лінію. Памылкі, дапушчаныя ў мінулым годзе рэдакцыяй, былі хутка і рашуча выпраўлены ЦК партыі і ЦК комсамолу. І зараз „Комсамольская Правда" разам з усёй партыяй і комсамолам нясупынна змагаецца на два франты: як супроць галоўнай небясьпекі— правага ўхілу, об'ектыўна ператварыўшагася ў кулацкую агентуру, так і супроць „левых" загібшчыкаў, крыкуноў і фразёраў, якія перасьпяваюць старыя песьні контр-рэволюцыйнага троцкізму. „Комсомольская Правда" сыстэматычна, са дня ў дзень, растлумачвае ўсю шкоду опортуністычных хістаньняў, якім падпарадкаваны некаторыя няўстойлівыя элемэнты ў нашай партыі і ў комсамоле, і якія ў той-жа час лічаць і імкнуцца падмяніць генэральную лінію партыі сваёй опортуністычнай лініяй. „Комсомольская Правда" будзе нясупынна выкрываць і растлумачваць сваім чытачам усе ўхілы ад партыйнай лініі.

Твар чытача

Растлумачваючы лінію партыі, выхоўваючы моладзь на конкрэтных прыкладах барацьбы з опортунізмам, асьвятляючы чотка, па-бальшавіцку сучасныя задачы соцыялістычнага будаўніцтва, „Комсомольская Правда" заўсёды ставіла перад сабой задачу— быць сапраўды баявым органам комсамолу.

„Комсомольская Правда" з першых-жа нумароў заваявала сабе ганаровае месца ў комсамоле. Яна стала масавай кіруючай газэтай комсамолу.

Траўля непатрэбнага, пакаў добрага

Як будавалася „Комсомольская Правда"? Яна будавалася як баявая газэта комсамолу, які зьўляецца бліжэйшым дапаможнікам партыі ва ўсёй яе гіганцкай рабоце, які непасрэдна ўдзельнічае ў соцыялістычным будаўніцтве. „Комс. Правда" ніколі не ставіла перад сабой задачу быць толькі фатографам альбо інфарматарам. Газэта была і будавалася як баявы орган, які бярэ самыя вострыя і самыя злабадзённыя тэмы і які ставіць іх, што называецца, „на рабро".

„Комс. Правда" чотка і ясна паказвае сваім чытачам-комсамольцам твар клясавага ворага, які ўсялякімі спосабамі і сродкамі тармазіў соцыялістычнае будаўніцтва.

Даючы конкрэтны матар'ял, які апісвае контр-рэволюцыйную працу клясавага ворага, „Комс. Правда" заклікала да клясавай адданасьці, вострасьці, заклікала комсамол да ўмацненьня клясавай бязьдзейнасьці.

„Комсомольская Правда" энэргічна змагалася з бюрократамі, безгаспадарнікамі, разгільдзяямі, завёўшы спэцыяльны аддзел „Барацьба з конкрэтнымі носьбітамі зла". Шмат адраных бюрократаў яна выцягнула на сьвет і жорстка высекла на газэтным лісьце.

Але, паказваючы бясчынствы, атручваючы нягоднае „Комсомольская Правда" у той-жа час паставіла перад сабой задачу паказваць і ўзоры добрай работы, паказаць як трэба рацыяналізаваць наш апарат. У гэтых мэтах газэта правяла спэцыяльны агляд такіх буйных організацый, як Дзяржгандаль і Наркомфін РСФСР.

Вялікая роля „Комсомольской Правды" ў разгортваньні пролетарскай самакрытыкі агульнапрызнана. На гэта зазначаў т. Сталін, выступаючы з прамовай на УШ зьезьдзе комсамолу. Аб гэтым гаворыцца і ў многіх партыйных і комсамольскіх рашэньнях, прысьвечаных пытаньням самакрытыкі.

Але „Комсомольской Правде" яшчэ многа прадстаіць зрабіць у галіне разгортваньня самакрытыкі, і асабліва ў комсамоле.

Бязбаязна разгортваючы самакрытыку, паказваючы хворыя месцы і язвы, якія раз'ядаюць наш організм, „Комсом. Правда" у той-жа час расказвае і аб добрым, аб дасягненьнях, якімі можна ганарыцца.

На службе пяцігодкі

Пяцігодка пераробіць да непазнавальнасьці нашу краіну. Пагэтаму барацьба за пяцігодку зьяўляецца барацьбой за соцыялізм.

„Комсомольская Правда" ўсю сваю работу паставіла на службу пяцігодцы, зрабіўшы першыя крокі ў справе ўзмацненьня опэратыўнай ролі.

За выкананьне промфінпляну газэта змагалася не пакладаючы рук, б'ючы гультаёў і разгільдзяеў, высоўваючы ўдарнікаў, вынаходцаў, рацыяналізатараў, якія ўсю сваю энэргію, знольнасьць, сілы аддаюць заводу, пяцігодцы.

Вясной гэтага году рэдакцыя правяла агляд работы ленінградзкага заводу „Чырвоны Пуцілавец", які дае нам свае, савецкія трактары. „Чырвоны Пуцілавец" з перабоямі выконваў свой промфінплян, не дадаваў краіне трактароў. Брыгада „Комсомольской Правды" месяц сядзела на заводзе, асаблівую ўвагу згуртаваўшы на трактарнай майстэрні. Выпуск трактароў, як выявіла брыгада, тармазілі бясплянавасьць, якая царыла на заводзе, безгаспадарчасьць і безадказнасьць.

На Украіне мы правялі такі-ж агляд на заводзе імя Дзяржынскага (Днепрапятроўск).

Зьмяшчаючы матар'ялы гэтых аглядаў, сыстэматычна асьвятляючы барацьбу за промфінплян, мы заклікалі комсамол сьмела і рашуча павярнуцца тварам да вытворчасьці, штодзённа ўдзельнічаючы ў боях за пяцігодку.

Соцыялістычнае спаборніцтва стала мэтадам нашай работы. „Комсомольская Правда" шмат чаго зрабіла для таго, каб соцыялістычнае спаборніцтва захапіла масы.

Пасьля апублікаваньня артыкулу Леніна, у якім гаварылася аб соцыялістычным спаборніцтве, „К. П." адразу-ж зьвярнулася з заклікам ператварыць у жыцьцё гэтую важную ленінскую ідэю і організаваць соцыялістычнае спаборніцтва. Гэты заклік быў пачуты і падхоплен мільёнамі. Па-за ўсякага сумненьня, „Комсомольская Правда" у даным выпадку адыграла вялікую грамадзкую ролю.

„Комсомольская Правда" і ў далейшым будзе настойліва змагацца за выкананьне пяцігодкі ў чатыры гады, за перавод соц. спаборніцтва на вышэйшую ступень, за ўдарніцтва, выкрываючы ў той-жа час усіх ілжэўдарнікаў, гультаёў, прагульшчыкаў і шкоднікаў.

У бойках за соцыялістычную вёску

У бойках за новую соцыялістычную вёску, за перабудову сел.-гаспадаркі „Комсомольская Правда" прымала самы актыўны ўдзел. Яна паказвала вясковаму комсамолу, як яму лепш праводзіць работу ў вёсцы, растлумачвала сутнасьць партыйнай лініі ў вёсцы, змагаючыся супроць перагібаў, якія зрываюць колектывізацыю, змагаючыся таксама з усякімі праяўленьнямі ўпартасьці ў справе выпраўленьня перагібаў. Газэта настойліва заклікала працаваць над умацаваньнем колгасаў, над правільнай організацыяй працы ў колгасах, што зьяўляецца важнейшай умовай іх унутранага ўмацаваньня.

У новую пяцігодку газэта павінна будзе шчыльна падыйсьці да вёскі, сыстэматычна даючы вясковы матар'ял, абагульняючы вопыт і мобілізуючы моладзь на соцыялістычную перабудовы сельскай гаспадаркі, на ліквідацыю кулацтва, як клясы ў раёнах суцэльнай колектывізацыі.

Скарбонка саюзнага вопыту

Растлумачваючы генэральную лінію партыі, выхоўваючы моладзь на конкрэтных прыкладах сучаснасьці, „Комсомольская Правда" ставіла перад сабой задачу адначасова з гэтым даваць на сваіх старонках вопыт работы комсамолу. У гэтых адносінах „Комс. Правда" была як бы скарбонкай комсамольскага вопыту.

„Комсомольская Правда" правяла вялікую работу за конкрэтнае кіраўніцтва ў комсамольскай рабоце.

5-я Усесаюзная конфэрэнцыя комсамолу так ацаніла гэтую работу „Комсомольской Правды":

„Конфэрэнцыя асобна адзначае тую выдатную ролю, якую адыграў цэнтральны орган саюзу—„Комсомольская Правда"—у справе ажыўленьня і палепшаньня саюзнай работы".

На дапамогу політвучобе

У нас дрэнна з політвучобай, актыў лічыць ніжэй сваёй годнасьці займацца тэорэтычнай работай. І „Комсомольская Правда" у студзені г. г. высунула прапанову організоўваць політ-аблавы для праверкі політычнай падрыхтоўкі комсамольцаў. Гэтая ініцыятыва атрымала шырокі водгук у масах саюзу. Апрача політ-аблаў, сталі організоўвацца політ-баі паміж ячэйкамі і цэлымі райорганізацыямі комсамолу па асобных конкрэтных злабадзённых пытаньнях політыкі.

Бязумоўна, гэты вопыт сябе цалкам апраўдаў. Політ-баі і аблавы зьяўляюцца добрым сродкам праверкі політпадрыхтоўкі комсамольцаў.

Знаёмячы чытача з капіталістычнымі краінамі, мы навучалі яго і замежным мовам: летась—нямецкай, сёлета—ангельскай мове.

Аружжа культуры—на службу комсамолу

„Комсомольская Правда" білася за прыцягненьне на службу комсамолу такіх важных прыладаў культурнай рэволюцыі, як музыка, тэатр, кіно, радыё. Гэта менавіта „Комсомольская Правда" высунула такое новае пачынаньне, як колектыўныя паходы ў тэатры і кіно.

Наша літаратурная старонка, даючы чытачам літаратурны матар'ял, вяла ў той-жа час бязьлітасную барацьбу з усякімі буржуазнымі і дробна-буржуазнымі праяўленьнямі ў літаратуры, дапамагаючы ўмацаваньню фронту пролетарскай літаратуры.

За апошні час „Комс. Правдой" праведзена была вялікая кампанія, якая была прысьвечана пытаньням будаўніцтва соцыялістычных гарадоў. Жыцьцё і праца вытворча-бытавых комун паддеглі ў газэце сур'ёзнаму вывучэньню.

„Комсомольская Правда" паставіла пытаньне аб організацыі пролетарскага турызму. Як вядома, турысцкі рух да самага апошняга часу знаходзіўся ў нас у загоне. У нас былі адзінкі-турысты, нікім не організаваныя, працавалі яны ў разброд. Рэдакцыя ўзяла на сябе пачын, правяла шэраг нарад, прысьвечаных турысцкаму руху, і такім чынам дапамагла організацыі спэцыяльнага вобчаства.

У цеснай сувязі з масамі

Цяжка пералічыць усе пачынаньні „Комсомольскай Правды" за гэтыя пяць год. Важна адмеціць адно, што „Комсомольская Правда" ўсе свае пачынаньні чэрпала з комсамольскага вопыту і комсамольскай ініцыятывы. „Комсомольская Правда" заўсёды трымала моцную сувязь з масамі. Яна была першай з газэт, якая пачала праводзіць конфэрэнцыі сваіх чытачоў на фабрыках і заводах, у гарадох і сёлах.

Усёй сваёй працай „К. П." паказала, што тыя задачы, якія ставіў перад ёю ЦК комсамолу ў 1925 годзе, яна выканала.

Кожны чытач—памоцнік газэце

Само сабою зразумела, што ў „Комсомольской Правде", многа і недахопаў, шмат чаго не зрабіла яна з таго, што трэба было зрабіць. Асабліва вялікі недахоп—слабая работа з юнкорамі. Тут „Комсомольская Правда" сапраўды мала чаго зрабіла.

Другі недахоп—у газэце ўсё яшчэ мала друкуецца юнкораўскіх лістоў і матар'ялаў. У значнай ступені гэта тлумачыцца тым, што юнкоры даюць дрэнную продукцыю. Але гэта зноў-такі віна рэдакцыі, якая мала працуе над выхаваньнем юнкораў.

„Комсомольскую Праўду" часта папікалі тым, што яна падымае шмат новых пытаньняў, высоўвае новыя прапановы і пачынаньні, а пасьля забываецца на іх. Гэтыя дакоры правільны. Гэта—вялікі недахоп газэты.

ЦК у сваёй рэзолюцыі (апублікавана ў „К. П." 26 сакавіка) поўнасьцю адобрыў „праводзімую рэдакцыяй лінію ў сваёй рабоце". ЦК даў у гэтай рэзолюцыі наказ рэдакцыі, як будаваць далей работу газэты.

Ан. ЧАРАУ.

АД РЭДАКЦЫІ. Артыкул друкуецца ў скарочаным выглядзе.

Максім Горкі

Газэтным барацьбітам

У старыя часы месяц службы ў асаджанай крэпасьці ізалічваўся, калі не памыляюся, за год.

Прымяніўшы такі рахунак да работнікаў „Комсомольскай Правды", трэба было-б кожнаму з іх прыпісаць на шэсьцьдзесят год баявой службы. Адсюль ясна, што „старыя рахункі" і тут, як усюды, не падыходзяць, бо яны старыць людзей. А пагэтаму, няхай будзе год—годам, а факт—фактам: „Комсамольская Правда"—адзін з перадавых фартоў крэпасьці, якая знаходзіцца ў бесьперапыннай асадзе рознавідных сіл мяшчанскага племені.

У Союзе Саветаў дзесяткі мільёнаў паўжабракоў мяшчан і кожны з іх дурны, як багаты. Выхаваны вякамі містычны ідыётызм ідалапаклоньнікаў прыватнай уласнасьці, перашкаджае мільёнам людзей зразумець простую і бачную ісьціну: конь—не ўладар хамута, вол—не гаспадар ярма, прыватная ўласнасьць—пятля на шыі чалавека, кайданы на нагах яго.

Адстойваючы сьвяшчэннае права на ўласныя лапці—лінявыя і славесныя, дробны ўласьнік усё яшчэ ня верыць, што Днепрабуды, Турксібы, Солікамскія калійныя руднікі, апатыты, золата і жалеза, фабрыкі, заводы, лёкаматывы і трактары, рэчныя і марскія судны, усё гэта пабудавана і будуецца, усё гэта—для яго і толькі для яго і ўсім гэтым іменна ён вызваліцца ад бруднага, ганебнага катаржнага жыцьця.

Ня верыць, таму што... Але ў час сьпіта заяцца няпрыстойна. Аднак часам мешчанін і сам прызнае, што „не дарос яшчэ да чалавека", што „воўчы вой" яму „лепш членападзельнай мовы", што ён „дзікун, які хавае ў глыбіні былых часоў зьвярынае аблічча" і зусім памылкова захапляецца.

„Как хорошо, что я один такой".
Ни на кого на свете непохожий"

Сьцьвярджаючы сваю „адзінасьцьвеласьць", ён прысьвячае вершыкі свае нават не „братом па духу" двуногім мяшчанам, а „чацьвераногім продкам". Вось да чаго ад'ядваўся.

„Комсомольская Правда" даскапата навучылася адчуваць ворага пад якой-бы маскай ні падпаўзаў ён да яе. Байцы „Комсомольской Правды" добра б'юць кар'ерыстых, бюрократаў, гультаёў, лёкаеў рабочае клясы, шкоднікаў і наогул—„усякага ворага і супастата" з шмат лікага племя мяшчан.

Нярэдка бывае, што б'юць яны і няўклюдна сябра, прымаючы яго ў ахмяленьні бойкай за ворага, бывае і так, што мешчанін, адзеты ў услоўныя формы байцоў, часова здаецца ім таварышом, хаця ён толькі паразіт рабочае клясы, паразіт, які ўладае здольнасьцю „мімікры".

Але „не памыляецца толькі той, хто нічога ня робіць", як часта гаварыў У. І. Ленін.

Горача жадаю байцом „Комсомольской Правды" бадзёрасьці духу і няўтомнасьці ў штодзённай барацьбе з ворагамі!

Не забывайце, таварышы, што ў гэтай барацьбе асабліва ясна істотная розьніца паміж колькасьцю і якасьцю: дробачка перцу дзейнічае мацней, чым кілё мякага зерня. Гэта аднолькава адносіцца і да людзей і да слоў!

Сардэчнае маё прывітаньне, таварышы!

М. ГОРКІ.

Сарэнто.

Рэвалюцыйная тэорыя — магутная зброя ў соцыялістычным будаўніцтве!

Сёньня пачынаецца Усебеларускі політ-бой

Менск уступае ў бой. Шмат ячэек, колектываў Фрунзэўскай організацыі „ўзброены халастымі патронамі“. Сродкі абароны ня выяўлены,—прыдуць без гаспадарчых паказчыкаў

Зараз-жа мобілізаваць увагу ўсяго комсамолу і працоўнай моладзі на пасьпяховае правядзеньне бою

Ніводнага дэзэртыра з фронту аўладаньня ленінскай тэорыяй!

Вялізарнае месца ў рабоце комсамольскіх організацый зараз павінна займаць вывучэньне марксыцка-ленінскай тэорыі, якая зьяўляецца магутным сродкам у практычнай рабоце комсамольскай організацыі.

Політ-бой,—як адзін з найлепшых мэтадаў праверкі вынікаў нашай політ-вучобы, павінен выявіць наколькі дадная комсамольская організацыя, ячэйка справілася з выстаўленымі перад ёю задачамі ў галіне вывучэньня марксыцка-ленінскіх ведаў, у галіне падвядзеньня вынікаў удзелу ў гаспадарчым жыцьці свайго прадпрыемства,—як уцягненьні рабочай моладзі на ўдарныя брыгады, выкананьня і перавыкананьня промфінпляну, лепшае выкананьне пунктаў па соц. спаборніцтву, удзел у колгасным будаўніцтве, работы сярод батрацтва і бедноты, організацыі працы ў колгасах, правядзеньню вясеньняй пасеўкампаніі і г. д. і г. д.

Конкрэтна паказваючы, якімі формамі і мэтадамі праведзена гэтая работа.

З другога боку політ-бой яскрава павінен выявіць, як кіруючыя комсамольскія організацыі сталі на чале гэтага руху, як яны напраўлялі ініцыятыву і энтузіязм мас комсамольцаў на выкананьне баявых задач соцыялістычнага будаўніцтва. На барацьбу з правым ухілам як галоўнай небясьпекай, з „левымі“ загібамі з перагібамі ў колгасным будаўніцтве.

Аднак, дагэтуль мы прыкмячаем у цэлым шэрагу організацый, што замест сапраўднай падрыхтоўкі да політ-бою, г. зн. узмацненьня політ-вучобы, узмацненьня работы на вытворчасьці, займаюцца яшчэ балбатнёй, зводзяць вывучэньне марксыцка-ленінскай тэорыі да падрыхтоўкі „рэкорднай“ барацьбы, займаюцца зуброжкай, зводзячы гэтым політычную важнасьць падрыхтоўкі да політ-бою.

Вось напрыклад, у Фрунзэўскай організацыі больш чым палова ячэяк не займаюцца тымі галоўнымі політычнымі задачамі, якія высунуты перад політ-боем. Ву... ныя ячэйкі толькі вывучаюць політычныя пытаньні, але не падводзяць вынікі навучальнага году выкананьня соц. дагавору, акадэмічнага пляну і т. д. Нават знаходзяцца і такія ячэйкі (Мухтэхнікум), якія цяпер толькі думаюць пачаць падрыхтоўку. ... вытворчых ячэяк таксама нічога не зрабілі ў справе ўцягненьня рабочай моладзі ... ўдарныя брыгады, наогул праверкі ўдзелу іх у гаспадарчым жыцьці свайго прадпрыемства.

Такое становішча падрыхтоўкі да політ-бою небясьпечна таму, што політ-бой ... зможа выявіць практычную дзейнасьць асобных колектываў і ячэек Фрунзэўскай організацыі не дасягне сваёй мэты.

Трэба адзначыць, што тыя масавыя мерапрыемствы, якія былі праведзены ... якімі профсаюзамі, фабзаўмясцкомамі ня былі выкарыстаны для падрыхтоўчай работы політ-бою, да ўцягненьня рабоча-батрацкай, бядняцкай, і серадняцкай моладзі ў справу вывучэньня марксыцка-ленінскай тэорыі. Політычныя памылкі, якія былі допушчаны ... час правядзеньня Гомельскага політ-бою, яшчэ многімі організацыямі ня ўлічаны.

Комсамольскія організацыі павінны зараз-жа праверыць сваю гатоўнасьць, прысьці на політ-бой ва ўсеузброеньні.

С. С.

Не зацікаўлены політ-падрыхтоўкай

Матараўская ячэйка ЛКСМБ, Сьміловіцкага раёну зусім ня рыхтуецца да політ-бою. Ні ячэйка, ні райком комсамолу зусім не зацікаўлены гэтай важнейшай політычнай работай. Комсамольцы політычна няпісьменныя, зусім не разьбіраюцца ў элемэнтарных політычных пытаньнях. Таксама нічога ня робіцца па праверцы вынікаў удзелу комсамольцаў у колгасным будаўніцтве.

Міхась Сахаты.

---

85 „бітых і параненых“

Праведзены ў Веткаўскім раёне політбой яскрава выявіў, што організацыя належным чынам падрыхтавалася да яго правядзеньня. Былі створаны гурткі па вывучэньню нац. пытаньня, пяцігодкі і г. д. Комсамольцы даволі добра адказвалі на задаваемыя запытаньні.

Пасьля праверкі політычных ведаў комсамольцаў, сэкратары ячэяк выступілі з рапартамі аб удзеле комсамольскіх ячэяк у колектывізацыі і вясеньняй пасяўной кампаніі.

У раёне політ-бой быў праведзены ў чатырох месцох. з удзелам 13 ячэяк колькасьцю ў 150 комсамольцаў і 75 чал. беспартыйнай моладзі. Спэцыфічныя ўмовы нашага раёну не далі магчымасьці правесьці політ-бой ва ўсіх ячэйках паасобку. Разам з дадатнымі бакамі трэба адзначыць і адмоўныя, так наглядалася з боку некаторых нават актывістых дызэртырсў у час правядзеньня політ-бою. Адсутнічаў належны матар'ял для прапрацоўкі пытаньняў, нават ня былі вылучаны кіраўнікі. Вось гэта паслужыла прычынай, што ў выніку політ-бою меецца каля 85 чалавек „бітых і параненых“.

Трэба зазначыць, што мясцовыя кіруючыя організацыі зусім ня цікавіліся гэтай справай, райком партыі ня цікавіўся гэтай р...тай што ў значнай меры адбіл..ся на ўсёй падрыхтоўчай рабоце да політ-бою.

КУЛЬЧЫК.

Фрунзаўка прышла не ва ўсеўзброеньні

Да Усебеларускага політ-бою—гэтага найлепшага агульна-прызнанага мэтаду падсумаваньня таго, наколькі кожная комсамольская організацыя ў штодзённым жыцьці злучае рэволюцыйную тэорыю з рэволюцыйнай практыкай — Фрунзэнская організацыя комсамолу прыйдзе далёка не ўва ўсеўзброеньні.

Амаль усе колектывы (акрамя заводу „Комунар“, швэйнай фабрыкі „Кастрычнік“ і тэхнікумаў) займаліся беспадстаўным зазубраваньнем тэорэтычных сапраўднасьцяй, а сродкі абароны,—удзел у соцыялістычным спаборніцтве, выкананьне промфінпляну, колькасьць і якасьць ударных брыгад, бытавых комун—адкідваліся на задні плян. Характарным прыкладам гэтаму ячэйка профшколы будаўнікоў.

Тут цэлыя вечары дзень у дзень убівалі на голае вывучэньне тэорыі, на запамінаньне непатрэбных лічбаў і г. д., у той час, як абвясьціўшыя сябе ўдарнымі цэхі (каменны і такарны) „ўдарна“ сымулявалі

Ячэйка не змагла зразумець, што асноўным мэтадам работы комсамольскай організацыі зьяўляецца злучэньне рэволюцыйнай тэорыі і практыкі, а таму і звалілася ў балота дзялацтва.

Але гэта яшчэ нічога. Надзвычайна „плачевное состояние“ уяўляе з сябе ячэйка Мухтэхнікуму. Калі райкомам былі разасланы паперкі з пытаньнямі адносна ходу падрыхтоўкі да політ-бою, дык на пытаньне:—ці падрыхтавалася твая ячэйка, апорг ячэйкі падаў лёгічна адказаў: **„Яшчэ не падрыхтавался, але падрыхтуецца“.**

Але гэтая запоўніваньне так і засталося запоўніваньнем. За тры тыдні да політ-бою ня было ніякай фізычнай магчымасьці прапрацаваць, як сьлед усе пытаньні, а яшчэ ў своеасаблівых умовах Мухтэхнікуму, дзе „між іншым“ вы ніколі не пачуеце беларускае мовы.

Таксама і ў ячэйцы Нархарч, да апошняга моманту зусім ня было ніякай падрыхтоўкі і толькі тады, калі політ-бой „вісеў на самым носе“, пачалася сякая-такая праца.

Па чыста об'ектыўных прычынах дрэнна падрыхтавалася ячэйка міліцыі. Вялікая цякучасьць ячэйкі і прыбыцьцё новых сяброў політычна менш пісьменных (з вёскі) перашкаджалі нормальным занятткам політ-гурткоў.

Але побач з такімі ячэйкамі стаяць колектывы, дзе падрыхтоўка праводзілася надзвычайна добра з значнымі посьпехамі. У політэхнікуме, беларускім і польскім пэдтэхнікумах, у падрыхтоўцы да політ-бою прымала ўдзел і беспартыйная маса. Адзін толькі Белпэдтэхнікум выставіць каля 300 байцоў.

Яшчэ лепш падрыхтаваліся,—колектывы заводу „Комунар“ і швэйнай фабрыкі „Кастрычнік“. Тут былі праведзены папярэднія вынікі політ-бою, якія паказалі, што камсамольцы здавальняюча разьбіраюцца ва ўсіх пытаньнях сёгоняшняга дню.

Зьмітро Сергеевіч.

Райком—кіруе.. Ячэйка чакае кіраўніцтва.

За 5 дзён „ажывілі“ работу!

18-га мая Узьдзенскай раённай організацыяй ЛКСМБ быў праведзены раённы політ-бой. З 164 комсамольцаў, якія павінны былі зьявіцца на політ-бой, зьявілася ўсяго—84. З іх больш паловы зусім політычна-непадрыхтаваныя. Шмат якія ячэйкі зусім не зьявіліся на політ-бой. Пытаньне—чым можна растлумачыць такое становішча? А адказ можа быць просты. РК ЛКСМБ зусім ня цікавіўся і не правёў ніякай работы па політ-вучобе. Ён толькі займаўся выпрацоўваньнем рэзолюцый і плянаў, але конкрэтнай справы не рабіў.

Толькі 13-га мая—5 дзён перад політ-боем райком дае заданьне ячэйкам прыступіць да падрыхтоўкі да політ-бою.

Васілёк.

Не ўразумелі палітычных задач політ-бою!

Стара-Дароская організацыя КСМ вельмі слаба разгарнула работу па падрыхтоўцы да Усебеларускага політ-бою. Цэлы шэраг ячэек бяздзейнічаюць. Заняткі політ-гурткоў яшчэ не распачаты. Пры РК КСМ быў організаваны гурток актыву, у якім налічвалася каля 18 чалавек, і ня гледзячы на тое, што гурток існаваў больш месяцу, заняткаў не адбылося ніводнага разу. Нарэшце прышлося распусьціць гэты гурток. Сельсавецкая ячэйка правяла толькі адны заняткі, на якіх прысутнічала з 20 маючыхся комсамольцаў—4. Бюро ячэйкі ніякіх захадаў ня прымае да тых комсамольцаў, якія не наведваюць заняткаў.

У выніку такога становішча ў сельскіх ячэйках таксама вельмі дрэнна пастаўлена работа па падрыхтоўцы да політ-бою. Комсамольцы не ўразумелі політычнай важнасьці гэтага пытаньня, таксама нічога ня зроблена па праверцы работы ў гаспадарчым будаўніцтве.

Політбоявец.

Абмежаваліся двума заняткамі

Па праведзенаму ў Белдзяржбудзе політ-бою можна судзіць, што ячэйка Будвучу лепш політычна падрыхтавана чым астатнія ячэйкі, але гэта яшчэ не гаворыць, што яна поўнасьцю падрыхтавалася да Усебеларускага політ-бою. Нават, дагэтуль яшчэ ня вылучан кіраўнік па політ-падрыхтоўцы, усяго 2 разы праводзілі заняткі, і на гэтым спыніліся.

Самакрытыкоўскі.

Не падрыхтаваліся да Усебеларускага політбою
Прыдуць без гаспадарчых паказчыкаў

Падрыхтоўчая работа да політ-бою ў ячэйцы службы шляху-пасажырская пачалася ўжо больш як тры месяцы таму назад. Спачатку ячэйку разьбілі на тры групы, з якіх дзьве амаль зусім не займаліся, пасьля чаго іх зьлілі разам.

Трэба адзначыць, што пройдзенае па політ-вучобе было вельмі дрэнна ўцямлена комсамольцамі. Бывалі такія выпадкі, калі кіраўнік запытае, ці зразумела тое ці іншае пытаньне, дык адказваюць: Зразумела. Але калі папросяць каб паўтарылі, дык адказваюць: —Мы ведаем, але ня можам сказаць. Прыходзілася прапрацоўваць паўтараць па два, ці па тры разы. Комсамольцы вельмі дрэнна сябе ў час заняткаў.

Зараз, калі ячэйку службы-шляху-пасажырскую аб'ядналі з ячэйкай шляху—таварнай, дык заняткі пачалі праводзіцца ўжо больш менш рэгулярна, але наведвальнікаў вельмі мала. Комсамольцы амаль усе адмаўляюцца ад наведваньня політ-заняткаў. Запрашаемыя ячэйкай з райкому дакладчыкі ніводнага разу не зьявіліся. Ячэйка нічога не зрабіла па праверцы выкананьня соц. дагавору, уцягненьня рабочай моладзі ва ўдарныя брыгады, наогул ячэйка прыйдзе на політ-бой без гаспадарчых паказчыкаў.

Наогул трэба адзначыць, што ячэйкі службы шляху і таварнай не падрыхтаваліся да Усебеларускага політ-бою.

БУЛЬКОТНЫ.

25-ГОДЗЬДЗЕ ЛІТАРАТУРНАЙ ДЗЕЙНАСЬЦІ НАРОДНАГА ПОЭТЫ БЕЛАРУСІ--ЯНКІ КУПАЛЫ

Творчым шляхам

Гадаваны стагодзьдзямі гнеў працоўных мас магутным вулканам выбухнуў у 1905 годзе і вогненнай лавай заліў неабсяжныя прасторы былой Расійскай імпэрыі. Затлелі, захісталіся падмуркі самаўладзтва. Спалоханая на-сьмерць буржуазія хапілася за апошнія сродкі паратунку. Морам крыві спрабавала затасіць выбух, але да часу. Пад пэмзай, попелам з крыві гарэў агонь тэй самай моцы.

Разам з лавай кратэр выкінуў каштоўныя расколеныя самародкі. Такім самародкам—выхадцам з гушчы працоўных мас—зьяўляецца наш сёньнешні юбіляр—Янка Купала.

Усе свае маладыя сілы, свой творчы энтузіязм аддаў ён на служэньне ўніжанаму і пакрыўджанаму люду.

Янка Купала (Ян Луцэвіч) нарадзіўся ў 1882 годзе, у фальварку Вязанка, Заслаўскай воласьці, Менскага павету.

Бацькі поэты—беззямельныя сяляне, арандатары чужой зямлі. Янку Купале ішоў 13 год, як памёр яго бацька, не пакінуўшы пасьля сябе ніякай спадчыны. З малых год давялося цяжка працаваць, каб пракарміць сям'ю з 8 душ.

Янка кідаецца з працы на працу: абрабляе зямлю, служыць крыкаўчыкам, практыкантам, а потым і памоцнікам вінакура, увесь час пераяжджаючы з аднаго месца у другое. Вандруючы ў пошуках працы, Янка Купала ўсюды спатыкаецца з праявамі соцыяльнай і нацыянальнай няроўнасьці і крыўды. Чулае сэрца поэты гадуе варожасьць да пануючай клясы, якая спажывае набытае потам і мазалямі працоўнага селяніна. Соцыяльна-політычны і экономічны ўклад жыцьця спараджаюць протэст. Уся істота маладога песьняра прасякаецца нянавісьцю да кучкі магнатаў—паноў, зьнявольўшых жыцьцё мільёнаў.

Ужо ў сваім першым рэволюцыйным вершы „Мужык", які відаць выпадкова, па недагляду цэнзуры, быў зьмешчаны ў Менскай расійскай газэце „Северо-Западный Край", Янка Купала выразна паказаў свой соцыяльны твар, выступаючы ад імя беларускага сялянства.

„Што я мужык, усе тут знаюць
І як ёсьць гэты сьвет вялік,
З мяне сьмяюцца, пагарджаюць,
Бо я—мужык, дурны мужык...
І кожны—хто мяне спытае,
Пачуе толькі адзін крык:
Што хоць мной кожны пагарджае,
Я буду жыць, бо я мужык".

Гэты верш—першы выступ Я. Купалы ў беларускай літаратуры—надрукаваны 15-га мая (старога стылю) 1905 году.

Шэраг падобных вершаў з больш-менш яскрава выражаным рэволюцыйным зьместам не адважваліся друкаваць ня толькі расійскія лібэральныя газэты, а нават „Наша Доля" і „Наша Ніва".

У 1908 годзе выходзіць першы зборнік твораў Купалы „Жалейка"—адбітак настрояў песьняра, блізкіх да першых рэволюцыі гадоў. „Жалейка" адразу ўзьняла поэту на значную вышыню, высунула яго ў першыя шэрагі беларускіх песьняроў. Яна зьявілася сьветлым праменем, які прарэзваў цемру апанаваўшай Беларусь рэакцыі.

Ня гледзячы на перамогу „разьюшаных сатрапаў" поэта сьпявае „Песьню вольнага чалавека":

„Дарэмна сьвістамі нагаек
Застрашыць хочуць тыраны,
Нагнаўшы чорных соцень шаек,
Акулі рукі ў кайданы,—
Душой я вольны чалавек,
І гэткім буду цэлы век!

Поэта ў другім вершы кажа:

„Але ёсьць-жа вялікая праўда на сьвеце,—
Праўда, сільно роўная сонца агням,—
Цяпер сьпіць, але ўстане і бляск свой расквеціць,
За сваё паніжэньне адплаціць людзям".

Поэта зьвяртаецца да сытых і адзетых з палыхаючымі злобай і нянавісьцю пытаньнямі:

„О, вы, што век цэлы адзеты і сыты,
І з думкай адной, каб пражыць весялей!
Ці бачылі гора у вёсцы забытай?
Ці бачылі працу загнаных людзей?
Ці гнуўся з вас хто над сахою у полі?
Ці вёз з вас каторы да места хоць воз
На хунт які крупаў, на хунт які солі?
Ці пёкся на сонцы, ці мерз у мароз?

І тут-жа поэта адказвае:

„Гуляйце да часу уцехай шалёнай,
А можа і памяць надыйдзе калі.
Эй! каб не спаткала вас доля Нэрона!
Рым можных шалёнствы к упадку зьвялі"...

Поэта дэкларуе:

«І пакуль буду бачыць, як плача брат мой,
Мне праўдзівага шчасьця ня знаць на зямлі».

Карэнце пясьняр заклікае бедны люд не паддавацца цяжару, захаваць сілу і спрыт, каб у патрэбны момант дружна паўстаць за свае правы:

„Дружна ідзі, бедны люд, і з зары да зары
Працуй, біся, ня гніся пад лямкай цяжкой,
І за праўду сваю, дачакаўшы пары,
З касой вострай сваёй дружна, сьмела пастой!"

Ужо ў зборніку „Жалейка» поэта вострымі, адточанымі, поўнымі гневу і абурэньня супроць „пануючага зьдзеку радкамі, раздзьмухвае агонь помсты ў гушчах паднявольных мас. Ня дзіва, што гэты зборнік чытаўся ў той час з вялікім захапленьнем.

«Жалейка" ахапляе сабою першы этап грамадзкага і мастацкага разьвіцьця поэты. Лейтмотывам гэтага этапу гучыць спачуваньне „бедным і прыніжаным". Праз першы этап, ярка працягнута чырвоная істужка радыкальных народніцкіх настрояў.

Гады страшэннага разгулу чорнай рэакцыі 1908—1913 Я. Купала праводзіць у Вільні і Ленінградзе. Тут поэта цесна зьвязваецца з рэдакцыяй „Нашай Нівы" і гурткамі мясцовай інтэлігенцыі. Пачынаецца другі этап яго творчасьці, на працягу якога адбываецца процэс адыходу поэты на позыцыі буржуазнага лібэралізму і культуртрэгерства. На гэты час прыпадае і большасьць яго твораў. У 1910 годзе выходзіць другі зборнік вершаў—«Гусьляр»; у 1912 годзе—першы драматычны твор „Паўлінка" і сымболічная поэма „Сон на Кургане", у 1913 годзе—самы вялікі збор лепш апрацаваных вершаў „Шляхам жыцьця".

У „Гусьляры" выяўляюцца ўжо ўпадніцкія настроі поэты, якія аддаляюць яго ад рэволюцыйнага змаганьня з акаляючай рэчаіснасьцю і вводзяць на рэйкі буржуазнага лібэралізму.

Вершы прасякнуты горкім сумам:

«Сэрцы дрыжаць нашы, кроўю абліты,
Грудзі пылаюць змучэньня агнём,
Рукі з мазолямі, дух наш прыбіты...

Гэты сум даходзіць часам да пэсымізму. Так у вершы „На могілках" чытаем такую канцоўку:

„Ідуць усе, і я за ўсімі
Зыду з нудой, з бядой сваей.
Так цяжка жыць паміж жывымі!
У магіле будзе мо' лягчэй".

Умовы царскай цэнзуры не прапушчалі ў друк твораў з радыкальнымі думкамі. Прыходзілася вуаляваць. Лёгкі налёт вуальнай газы адчуваецца ўжо і ў „Жалейцы". Поэта ў сваёй аўто-біографіі зазначае, што гэтаму магчыма спрыяла „чытаньне кніжак без разбору", а чытаў я іх вельмі шмат, (яно) разбудзіла маю фантазію. І вось у душы маёй быў вечна нейкі пякельны разлад. Ніяк ня мог я пагадзіць акружаючага рэальнага жыцьця з жыцьцём думак, фантазіі, якія пачарпнуў з кніг".

У творах „нашаніўскага" пэрыоду Я. Купала зьяўляецца песьняром пераважна-нацыянальнага адраджэньня Беларусі. Тут ужо моцна загучэлі буржуазна-рэакцыйныя і адраджэнцкія нац.-дэмократычныя настроі, якімі выразна акрэсьліваецца трэці этап творчасьці Я. Купалы. Соцыяльны ўціск паглыбляўся нацыянальным. Мова беларуса была зьняважана. Панавала расійская мова, пасаджалася расійская культура, сярод гнёздаў магнатаў-абшарнікаў пераважала мова польская. Мова беларуса была зьведзена да „хамскай", „мужыцкай" мовы. І вось на абарону сваёй зьняважанай мовы выступае пясьняр:

„Усё спаганяць людзі, покі ноч шалее,
Вырвуць веру ў шчасьце, веру і надзею,
Ды таго ня вырвуць, што напела маці
Ночкай над калыскай роднага дзіцяці.
Ой, ня вырвуць з сэрца цябе—наша слова!
Ой, ня ўзяць ніякім сховам ды зковам,
Як бяруць матулю у малой дзяціны,
Як бяруць у бацькі апошняга сына!
Ты—ажылося з намі, бацькаўскае слоўца,
Як-бы корань з дрэвам, як-бы з небам сонца:
Дзеліш з намі вечна ўсё, што з намі ходзе
У благой і добрай мачысе—прыгодзе.

Поэта ў гэты час ня бачыць яшчэ клясавых супярэчнасьцяй і барацьбы на вёсцы. Для яго мова, уласная хатка, сытае, мірнае жыцьцё—гэта ўсё.

Падзеі імпэрыялістычнай вайны выклікаюць у поэты праклёны на адрасу яе падпальшчыкаў, бо:

«Паганы владзіўшы іхаўрус,
Свае таргуюць і чужыя
Табой, нашчасны беларус".
Дыхнуць свабоднымі грудзямі
Я зірнуць арліна не дадуць, —
На ўзьлёты дум кладуць аковы,
Як на рабоў сьляпых кладуць"...

Нішчыцца здабытак краю, паліваецца крывёю мільёнаў, нацкаваных адны на адных працоўных мас. Але сьвядомасьць мас ужо вырасла. Пад магутным націскам шматмільённага пляча затрашчалі троны, — рухнуў стары лад. Пад кіраўніцтвам бальшавіцкай партыі працоўныя нашай краіны раз і назаўсёды скінулі векавечнае ярмо і моцна ўзялі ў свае рукі ўладу. Цяпер ролі памяняліся.

Пролетар — „учарайшы раб пакутны — стаў сягоньня ўладаром зямлі і над царамі цар магутны".

Але-ж не адразу ўсьвядоміў Я. Купала значэньня вялікага гістарычнага перавароту, адкрыўшага новую эру ў жыцьці чалавецтва. Жалейка поэты разгублена зяўкае. Ён:

„...ня збыў яшчэ ўсіх бед;
Мне сьняцца сны аб Беларусі!"

Аб Беларусі, якую поэта марыў бачыць „роўнай між народамі».

Кастрычнікавая рэволюцыя і яе эпоха знашла адбітак у зборніку вершаў Купалы—«Безназоўнае» Але гэты адбітак ня носіць яркага выражэньня волі працоўных мас.

„Масты старыя спалены—
Старыя ланцугі;
Паложаны падваліны
Пад новыя сьцягі."
Узводзіцца будынына
На іншы склад і лад...

Беларусь—„З мужыкоў",

„А як выйшла ў людзі!
Як міне больш гадкоў,
Што-ж тады ўжо будзе?!»

З гэтай прычыны ў вершы „Арлянятам" поэта бурна вылівае сваю радасьць:

«Гэй, узьвейце сваім крыльлем,
Арляняты буйна, бурна,
На мінулых дзён магіле,
Над сапліваськцю хаўтурнай!..
У маланках пяруновых,
З гулкім гоманам грымотаў
Для вякоў дыктуйце новых,
Нячуваныя яснoты,
Вам сярпы і косы ў рукі,
Ды мячы, каваны з сталі,
Далі буры, завірухі,
Што тут вылі, бушавалі
Цень мінуўшчыне праклятай,
Дзе біўня гуляў з нагайкай,
Зьмяніце вы, арляняты,
Сваёй новай сілай, байкай».

Калі савецкая ўлада была запрошана Эўропэйскімі дзяржавамі на Генуэскую нараду ў 1921 годзе, поэта адзываецца:

«Вы, уладары... яшчэ жар-цьвет
Бунтарскіх дум у вас ня згас;
Эўропа кліча ў госьці вас:
Пад рогат Пірравых пабед
Саветы кліча на „савет".

Народны поэта ЯНКА КУПАЛА

Толькі ў апошнія годы поэта ўразумеў значнасьць падзей, выкліканых бураю Кастрычніка і выразна становіцца на наш сацыялістычны шлях.

Энтузіязм працоўных мас у вялікім будаўніцтве соцыялістычнай бацькаўшчыны—СССР выліваецца ў поэты ў наступных радкох:

„Культура хамства і даляра,
Князёў і біскупаў палацы
Ад Скандынаваў да Сахары,
Зруйнуеш, дыктатура працы.

Сьвет рабаўласьнікаў і турмаў,
Сьвет богахвальства, спэкуляцый
Маланкай дзэзляў віхурнай
Падпаліш, дыктатура працы.

Насельнікаў зямлі вячыстай,
Што звыкліся ў крыві купацца,
Сярпом і молатам агністым
Зруйнуеш, дыктатура працы.

Закон і права ў долі роўнай
Для ўсіх народаў, для ўсіх нацый
Рукой жалезнай, непакорнай
Напішаш, дыктатура працы.

Жыцьцё бяз цемры і цярпеньня
А ў ясным сонцы, як у байцы,
Для ўсіх вякоў і пакаленьняў
Збудуеш, дыктатура працы.

Соцыялістычная перабудова сельскай гаспадаркі, яе колектывізацыя, якая рушыць стары заплесьнявелы ўклад жыцьця шматмільённых батрацкіх, бядняцкіх і серадняцкіх мас сялянства, выклікае нашага поэту на бадзёры, прызыўны верш: „Сыходзіш вёска з ясной явы..."

Такім чынам сучасны этап творчасьці поэты характарызуе яго, як песьняра соцыялістычнага будаўніцтва.

Падводзячы вынікі творчаму шляху Янкі Купалы, мы павінны адзначыць, што поэта, прайшоўшы вялікі цярністы шлях, паступова набліжаецца да пролетарыяту. Дасягненьні працоўных мас, іх творчы энтузіязм па соцыялістычнай адбудове гораду і вёскі, пад кіраўніцтвам ленінскай партыі бальшавікоў знаходзяць усё больш і больш яркае адлюстраваньне ў творчасьці Я. Купалы.

На шляху да перамогі соцыялізму ва ўсім сьвеце, поэта, разам з працоўнымі гораду і вёскі, мацуе заваяваныя позыцыі і ўпэўнены, што ніщто ўжо:

„... ня выламе
ні клыкамі, ні віламі
Таго, што ажыло,
Што ўскрэсла над магіламі,
Над хатамі пахілымі,—
Мінуламу на зло..."

Сёньня працоўныя Беларусі, адзначаючы разам з усім літаратурным сьветам выдатны ў гісторыі беларускай літаратуры юбілей, вітаюць свайго ўлюбёнага песьняра—Янку Купалу, пасылае яму свае шчырае прывітаньне і наша газэта.

А. М.

БелАПП—шчыра вітае народнага поэту Беларусі—Янку Купалу

Беларуская Асоцыяцыя Пролетарскіх Пісьменьнікаў шчыра вітае народнага поэту Беларусі—Янку Купалу у дзень 25-цігодзьдзя яго творчае працы.

Янка Купала, адбіваючы ў сваёй творчасьці жыцьцё прыгнечанай беларускай вёскі,—творчасьці прасякнутай спачуваньнем да яе злоты і гора, патрапіў пераключыць гэтае каханьне на вёску новую колектывізаваную,—у якой будуецца новае жыцьцё. Нацыянал-дэмократычная імгла, якая шмат каму засьціліла вочы, не змагла заслаць ад Янкі Купалы шырокага далягляду соцыялістычнай будучыні працоўных мас Савецкай Беларусі.

Бачачы кругавіды гэтае будучыні нашае працоўнае краіны, Янка Купала сваёю творчасьцю паступова набліжаецца, да адзіна-правільнага шляху ў разьвіцьці беларускай літаратуры пролетарскага шляху.

БелАПП шчыра вітаючы юбіляра жадае яму шмат гадоў працы і творчага натхненьня для адлюстраваньня ў сваіх песьнях таго вялікага будаўніцтва, што праводзіцца працоўнымі савецкай Беларусі пад кіраўніцтвам камуністычнай партыі.

Сакратарыят БелАПП-у.

VIII-ая Менская акруговая партконфэрэнцыя

Шырока разгорнутая бальшавіцкая самакрытыка—паруку пасьпяховага вырашэньня стаячых задач

Спрэчкі па дакладу тав. Славінскага аб рабоце АК КП(б)Б

Вячэрняе пасяджэньне 23-га мая

Вячэрняе пасяджэньне конфэрэнцыі было прысьвечана абмеркаваньню спрэчак па дакладу тав. Славінскага аб рабоце АК КП(б)Б.

У спрэчках выступілі таварышы Матусэвіч, Платун, Хэйфіц, Каплан, Крымаў, Вайцэхоўскі, Якаўлеў, Бэнэк і інш.

Характэрным момантам спрэчак як і ўсёй работы конфэрэнцыі асабліваё месца займае момант здаровай бальшавіцкай самакрытыкі. Шэраг выступаўшых таварышоў па-бальшавіцку падыходзяць да абмеркаваньня усёй гэтай работы, якую праводзіў АК КП(б)Б разам з арганізацыяй.

Тав. **Матусэвіч** падрабязна аналізуе работу нізавых савецкіх зьвеньняў, работу сельсавету. Пры гэтым прамоўца асаблівую ўвагу надае рабоце членаў сельсавету.

Мы мелі такія факты,—гаворыць тав. Матусэвіч,—калі нашы сельсаветы былі засьмечаны чуждым элемэнтам. Сельсаветы фактычна не сталі на чале колектыўнага руху; гэта было констатавана і пастановай бюро ЦК. Мы ў Менскай акрузе правялі перавыбары ўсіх сельсаветаў, якія ня здолелі стаць на чале колектывізацыі, былі засьмечаны чуждым элемэнтам і г. д.

Ці маем мы пералом у рабоце сельсаветаў пасьля іх перавыбараў? Нажаль 'дастатковага пералому ў рабоце сельсаветаў мы зараз ня маем і пасьля перавыбараў. Тлумачыцца гэта тым, што мы да перавыбараў дрэнна падрыхтаваліся. Тыя перагібы ў рабоце сельсаветаў аб якіх тут гаварылі, часткаю тлумачацца тым, што недастаткова праводзілася работа сярод беднаты. У некаторых раёнах Меншчыны мы мелі нават і такія выпадкі пры перавыбарах, калі ячэйка высоўвала свае кандыдатуры, а група беднаты свае.

Адгэтуль прамоўца пераходзіць да пытаньняў работы сярод беднаты, падкрэсьлівае важнасьць і неабходнасьць узмацненьня гэтай работы.

Далей тав. Матусэвіч спыняецца на ўпарадкаваньні мястэчак, падкрэсьлівае тыя перагібы, якія былі дапушчаны ў гэтым пытаньні мясцовымі організацыямі, зазначае неабходнасьць іх выпраўленьня, і папярэджаньня ў далейшым.

Тав. **Платун** у сваім выступленьні застанаўліваецца на пытаньнях культурнага будаўніцтва.

Закранаючы правы беларускага нацыянал-дэмократызму, веліка-дзяржаўнага шовінізму ў пытаньнях культурнага будаўніцтва, прамоўца падкрэсьлівае неабходнасьць далейшай рашучай барацьбы з гэтымі правамі.

Некаторыя таварышы ў сваіх прамовах па гэтаму пытаньню дагаварыліся да таго,—гаворыць тав. Платун,—што па іх думцы нібыта барацьба з нацыянал-дэмократызмам у асноўным ужо скончана. Тав. Славінскі правільна сказаў, што барацьба з нацыянал-дэмократызмам незакончана, што барацьба з нацыянал - дэмократызмам набывае больш складаныя формы.

Калі нацыянал-дэмократы выступаючы на чыстцы ячэйкі НК Асьветы і іншых ячэйках, на розных пленумах, адкрыта выказвалі свае погляды, дык зараз яны абралі іншыя шляхі сваёй дзейнасьці; зараз яны пачынаюць весьці з імі барацьбу на навуковым фронце. Прыклад гэтаму—апошняя дыскусія ў Беларускай Акадэміі Навук, дзе нацыянал-дэмократы пад рознымі тэорэтычнымі абгрунтаваньнямі надзвычайна тонка абгрунтоўвалі і праводзілі яўныя нацыянал-дэмократычныя погляды.

Апрача беларускага нацыянал-дэмократызму мы мелі цэлы шэраг праяў вялікадзяржаўнага шовінізму і яўрэйскага шовінізму. Мы зараз маем узмацненьне вялікадзяржаўнага шовінізму, узмацненьне яўрэйскага шовінізму. На гэтых днёх інспэктар РСІ тав. Нікалаеў, які абсьледваў гомельскія справы асьветы прынёс мне проста недапушчальныя факты яўрэйскага шовінізму.

Паміж іншым гэты недапушчальны факт ня меў належнага адпору з боку некаторых адказных работнікаў.

Вядучы барацьбу з беларускім нацыянал-дэмократызмам, як галоўнай небясьпекай, мы не павінны забываць, а яшчэ больш узмацніць барацьбу з вялікадзяржаўным яўрэйскім, польскім і іншымі шовінізмамі.

Далей прамоўца спыняючыся на пытаньнях нац. політыкі падкрэсьлівае выпадкі, што калі партыя пачала весьці рашучую барацьбу з беларускім нацыянал-дэмократызмам некаторыя радавыя работнікі пакінулі ўжываньне беларускай мовы разважаючы, што „хопіць“—набеларусізіраваліся.

Адгэтуль прамоўца падкрэсьліў неабходнасьць узмацненьня політыка-выхаваўчай працы па пытаньню нац. політыкі партыі як унутры самой партыі, так і сярод беспартыйнай рабочай масы.

Тав. **Войцэхоўскі**, закранаючы пытаньні перагібаў, адзначае, што наш друк у сваёй рабоце недастаткова праводзіў правільную лінію, друк наўмела організоўваў грамадзкую думку, што часта спрыяла перагібам на месцох; друк не папераджаў гэтыя перагібы, а толькі фіксаваў іх, а часамі нават і сам даваў няправільную ўстаноўку.

Далей прамоўца застанаўліваецца на недарэчнасьцях, якія маюць месца пры землеўпарадкаваньні колгасаў, недарэчнасьці ў забесьпячэньні зямлёй індывідуальна бядняцка-серадняцкіх гаспадарак.

— На сёньняшні дзень,—гаворыць тав. Войцэхоўскі,— мы маем яшчэ шэраг нявырашаных пытаньняў, якія зьяўляюцца безадкладнай задачай на лініі сельскай гаспадаркі на лініі колектывізацыі.

Пры гэтым прамоўца прыводзіць прыклады тых непаразуменьняў, якія здараюцца ў зямельнай політыцы ў дачыненьні надзяленьня зямлёй тых сялян беднякоў і серадняков, якія па той ці іншай прычыне вышлі з колгасу.

Тав. **Каплан** полемізуючы з некаторымі выступаючымі таварышамі ў асобных пытаньнях работы АК, застанаўліваецца на рабоце прамысловасьці, па выкананьні промфінпляну.

— Дзякуючы таму, што мы несвоечасова мобілізавалі масы наваколо асноўнага пытаньня—выкананьня прамфінпляну,—гаворыць прамоўца,—у гэтай галіне працы мы маем прарывы. Возьмем хоцьбы практычнае пытаньне організацыі соцспаборніцтва. Мы падымаем працу на „ура“, мы выклікаем адзін другога, але дакладнага вучоту і праверкі, што ў нас сапраўды робіцца па выкананьню соцдагавору мы ня маем. Ня маем вучоту як у нас зьнішчаецца брак, якія маюцца паказчыкі па якасьці продукцыі.

Поруч з гэтым прамоўца асаблівую ўвагу заастрае на кіруючую ролю соцспаборніцтва на прадпрыемствах з боку ячэек, падкрэсьліваючы аб неабходнасьці ўцягненьня ўсёй партыйнай масы фабрычна-заводзкіх організацый на пытаньнях быць застрэльшчыкам выкананьня промфінпляну, праверкі і выкананьня соцдагавароў.

Тав. **Крылоў** падкрэсьлівае недастатковасьць выпраўленых перагібаў на месцох, заастраючы ўвагу аб узмацненьні работы вясковых ячэек, аб палепшаньні іх социяльнага складу шляхам вылучэньня для работы ў вясковых ячэйках індустрыяльных рабочых.

Пытаньні ўзмацненьня вясковай партыйнай організацыі,—гаворыць тав. Крылоў,—павінны заняць асаблівую ўвагу партыі.

Чыстка прайшла бяз удзелу рабочай моладзі

Чыстка комсамольскай організацыі Менскіх двухгадовых Белпадкурсаў пачалася 8-га мая.

Першае, што кідаецца ў вочы, гэта адсутнасьць на чыстцы падшэфнай вайсковай часткі, рабочых заводу „Комунар“, рабочых саўгасу імя Лібкнэхта і настаўніцтва курсаў. На справаздачу не зьявіўся нават партківраўнік.

На курсах выяўляецца поўны заціск самакрытыкі. Газэта „Асьветнік“ не зьяўлялася рычагом самакрытыкі, выхавальнікам мас комсамольцаў і студэнтаў. Комсомолец **Стасьневіч** пад маскай кандыдата партыі быў залічан на курсы, у той час, як ён ня мае ніякага дачыненьня да партыі. Комсамольская організацыя не вядзе вучоту комсамольцаў—да апошняга часу ніхто ня ведае, хто з курсантаў комсамолец. Напрыклад, слухач Гольдман, не комсамолец,—да апошняга часу быў тэхнічным сэкратаром бюро. За ўвесь час існаваньня комсамольскай організацыі на курсах ня прынята ніводнага слухача ў комсамол. Сэкратар ячэйкі тлумачыць гэта «об'ектыўнымі» прычынамі. Выхаваўчай работы сярод студэнтаў ніякай не вядзецца. Наглядаецца захапленьне мяшчанствам. Комсамолка Файн завяла дзеньнік, у які запісвае свае абывацельскія, мяшчанскія настроі.

Комсамольцы вельмі слаба політычна-падрыхтаваны. Калі запыталіся ў комсамольца Сьвірыда: „**Як ты разумееш нацыяналізацыю зямлі?**“—дык ён адказаў:—„**Гэта разьмеркаваньне зямлі паміж нацыямі**“. Вось як політычна падрыхтован комсамолец, які праз пяць дзён едзе на вёску на адказную работу. Былі выпадкі, калі слухачы-комсамольцы адмаўляліся ад удзелу ў суботніку на карысьць колектывізацыі, называючы суботнікі панічынай. Бюро ячэйкі гэтыя факты замазвала. Ячэйка не праводзіла ніякай работы па колектывізацыі. Некаторыя комсамольцы не разумеюць, што такое контрактацыя і пасеўкампанія.

Чыстку прайшло 27 комсамольцаў. Комсамолка Казела пастановай праверкому вычышчана з комсамолу, як чужы элемэнт. Комсамолец —Сьвірыд механічна выбыў з кандыдатаў комсамолу—не зьявіўся на чыстку і падаў заяву аб выхадзе з комсамолу. Чатыры комсамольцы атрымалі на від, два чалавекі—вымовы, адна комсамолка—суровую вымову з папярэджаньнем (за дрэнную політ-падрыхтоўку, нетактычнасьць і недысцыплінаванасьць).

М. Раніта і Б. Зяневіч.

Тэлеграмы

Бунт навабранцаў у Бельску Падляскім

Як падае віленская газэта „Слова“ ў нумары ад 22 мая, навабранцы 1908 году нараджэньня, сагнаныя сілаю на прызыў з розных месц Заходняй Беларусі і Польшчы ў мяст. Се... мяшыцы каля Бельску Падляскага, адмовіліся ісьці ў армію і пачалі зьбіваць паасобных паліцэйскіх і жандараў, што вар... тавалі іх. Была выклікана паліцыя. Убачыўшы набліжэньне паліцыі, навабранцы пабудавалі барыкады.

Паміж бязбройнымі і паліцыяй узьнікла бойка. Навабранцы заўзята абараняліся.

Толькі прыбыўшаму з Бельску на падмогу вялікаму атраду паліцыі і жандармэрыі ўдалося ўзяць штурмам барыкады і ўсьмірыць навабранцаў.

А.

Крывавая расправа польскіх салдат над групай літоўскай моладзі

КОЎНА, 23. У сяле Дмітраўка (Віленшчына), якое знаходзяцца каля польска-літоўскай дэмаркацыйнай лініі, польскія салдаты ўчынілі бяз усякай прычыны крывавую расправу над групай літоўскай моладзі, якая сабралася на вячорку. Вестка аб крывавай расправе выклікала тут вялізарнае абурэньне. Літоўскі міністр замежных спраў зьвярнуўся да генэральнага сэкратара Лігі Нацыі Друмонда з тэлеграмай, у якой просіць зрабіць расьследваньне.

Газэта „Летувос Айдас“ за... ляе, што жорсткасьць паля... ня мае граніц, што літоў... окупаваных вобласцяй мар... аб прыходзе літоўцаў, або ... ця-бы „маскалёў“. Рана ці п... на,—піша газэта,—наступ... час, калі літоўцы вызвал... літоўцаў ад польскага ўціс... Варшава магла-б сябе рэабілі... ваць суровым расьследваньнем і пакараньнем вінавайцаў. ... ужо ёсьць весткі, што доль... вядзецца ў правакацыйн... духу.

Рост беспрацоў'я ў Бэрліне

БЭРЛІН, 23. Беспрацоўе ў Бэрліне працягвае расьці. На 15-га мая лік беспрацоўных складаў у Бэрліне 317 тысяч супроць 3110... у канцы красавіка.

На ўсёй правінцыі Бэрлін-Брандэнбург лік беспрацоўных на 15 ма... складаў 422 тысячы. З гэтага ліку 120 тысяч беспрацоўных не атрымоўваюць ніякай дапамогі. На каменна-вугольных капальнях Рэйнска-Вэстфальскага раёну ў студзені колькасьць занятых рабочых паменшылася на 35 тысяч чалавек. Лік беспрацоўных гарнякоў і металістых у адной толькі Вэстфаліі павялічыўся з 16 тысяч да 50 тысяч.

„Войскі не апраўдалі ўскладзеных падзей“

БЭРЛІН, 22. Па атрыманым з Швэйцарыі дадатковым паведамленьні, войска пасланае для разгону рабочых дэмонстрацый у Бадэне, у Кантоне Ааргаў, не апраўдалі ўскладзеных на іх урадам надзей. Многія салдаты адкрыта выказвалі сваё абурэньне на поваду загаду разагнаць рабочую дэмонстрацыю. Адзін салдат, які заклікаў адмовіцца страляць, быў арыштован.

Выкрыта антысавецкая нархічная організацыя

РЫГА, 23. Латвійскі друк па... дамляе, што ўлада напала на ... буйнай монархічнай організа... працуючай у Латвіі з 1918 году. ... апошні час дзейнасьць гэтай ор... нізацыі значна ўзмацнілася. Чле... організацыі рабілі тайныя сх... на якіх паміж іншым, распрац... лі пляны паходу супроць Савец... га Союза. Організацыя была з... зана з парыскім монархічным ц... трам і атрымоўвала ад яго знач... грашовыя субсідыі.

Закончылася галадоўка політзьняволеных

СТАМБУЛ. Па паведамленьню з Ерусаліму 14 мая скончылася дзесяцідзённая галадоўка 82 політзьняволеных, усе патрабаваньні якіх задаволены ўрадам. Зьняволеныя патрабавалі поўнай адмены катаржных работ і ўвядзеньня асобага рэжыму для політычных. Разам з тым, зьняволеныя патрабавалі адмены сьмяротнага пакараньня для ўдзельнікаў паўстаньня ў жніўні 29 году. У часе галадоўкі ў Ерусаліме, Хайфе і Ясьсе на вуліцах ... склейваліся плякаты, вывешва... сьцягі і раскідваліся заклікі да ... бочых, якім растлумачвалі патр... ваньні зьняволеных. У грамад... колах перамогу комуністаў тлу... чаць боязьню ангельскага ўра... вялікіх хваляваньняў, у вывіку р... гарнуўшайся кампаніі за падтр... ку патрабаваньняў політзьн... леных.

Асаднае становішча ў Рэймсе.

ПАРЫЖ, 23. У Рэймсе, дзе ўжо некалькі тыдняў працягваецца забастоўка 1.500 будаўнікоў, забаставалі 600 рабочых тэкстыльнай фабрыкі „Лез Ангдез“. У горадзе фактычна уведзена асаднае становішча. Дом профсаюзаў заняты атрадамі нацыянальнай гвардыі.

Паліцыя разагнала сход комуністых.

АФІНЫ, 23. У Афінах паліцыяй разагнаны сход комуністых. Удзельнікі сходу аказалі паліцыі жорсткае супраціўленьне. 8 абодвых бакоў маюцца параненыя. 16 удзельнікаў сходу арыштаваны.

Забастоўка маляроў

ШАНХАЙ. У Шанхаі забаставала 4000 маляроў, выставіўшых эканомічныя патрабаваньні.

Налёт паліцыі на мітынг амэрыканскага конгрэсу нэграў

НЬЮ-ЁРК, 23. У Атланце па... цыя зрабіла налёт на мітынг ... рыканскага конгрэсу нэграў-пра... цоўных і арыштавала 6 рабо... па абвінавачаньню ў мяцежы, ... падставе старага закону, які ... зьменен у часе падрыхтоўкі пр... су організатараў компартыі. Па ... таму закону можа быць вын... сьмяротны прыгавор, ці па ме... меры пажыцьцёвае зьняволеньне.

Сутычка сялян з паліцыяй

СТАМБУЛ. У в. Барза адбыл... сутычка сялян з паліцыяй, у ... сяляне разброілі і расьсеялі ... паліцэйскі атрад. Для ўсьмірэньня ... паслана карацельная экспэдыцыя.

Адказны рэдактар —Рэдколегія

Менск, друкарня БДВ імя тав. Сталіна

Галоўлітбел № 599